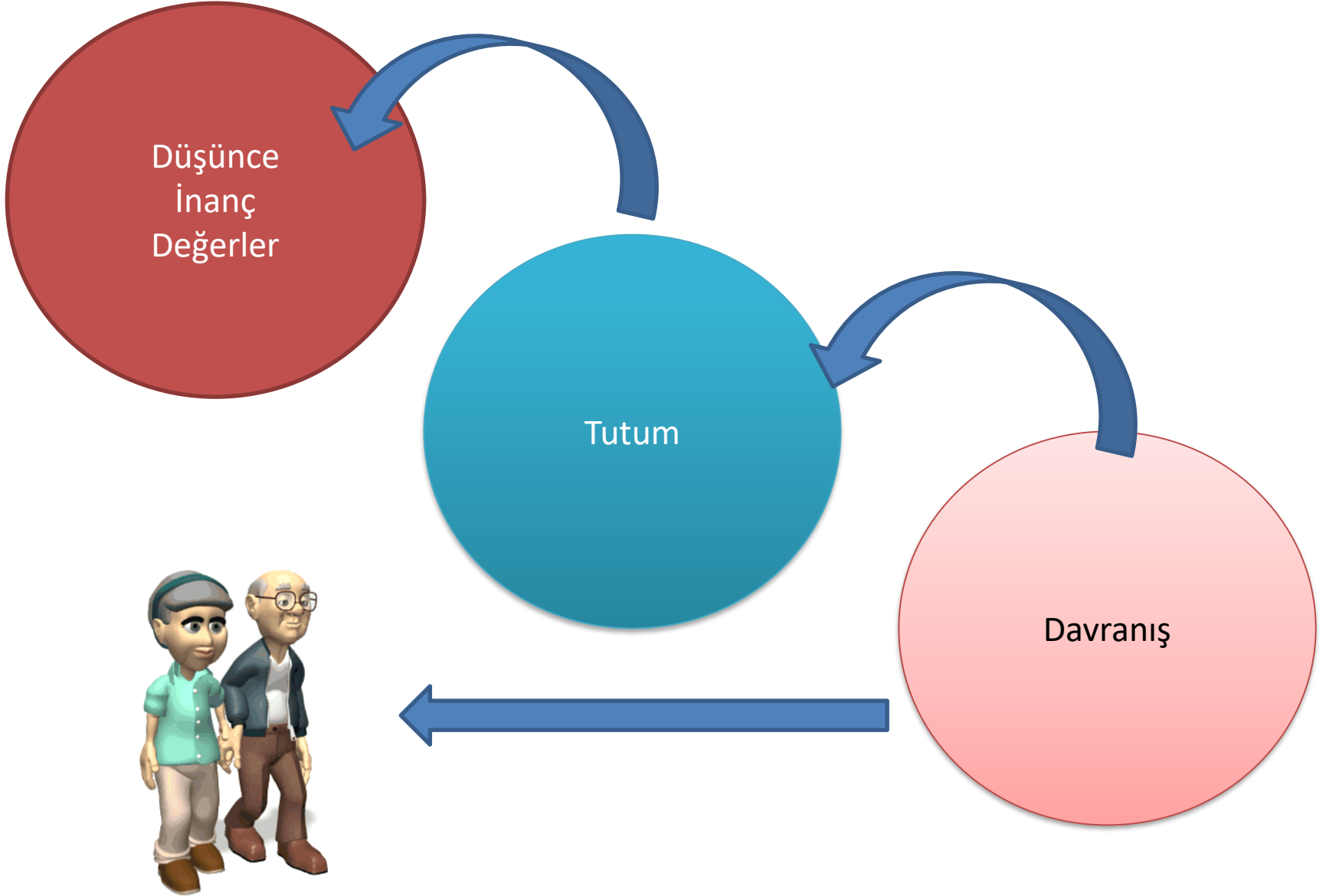

Ebelikte Mesleki Değerler

“Yaptığımız her şey, verdiğimiz her karar ve uyguladığımız her eylem bilinçli / bilinçsiz seçimlerimiz **inanç, tutum ve değerler** üzerine temellenir”

Uustal 1985

değer

- “bir şeyin değeri, o şeyin bir çeşit özelliği, onun aynı türden şeyler arasındaki yeridir”.

Meslek değerleri ise

- Bir meslek grubu tarafından **önemli ve anlamlı** olarak kabul edilen ve değer verilen genel niteliklerdir.

Değerler

- Davranışların kaynağı, gerekçeleri ve yargılayıcılarıdır.
- Yaşama anlam katar ve yaşamı yönlendirirler.

Bir insanın sahip olduğu değerler:

kişisel

sosyal

insani

profesyonel

kültürel

etik

ekonomik

Deęerleridir.

Değerlerin insan üzerinde birçok fonksiyonu bulunmaktadır.

- Bireyin **amacını, yönünü, bireysel ve toplumsal** faaliyetlerini belirlemekte, diğer bireylerin davranışlarını değerlendirmeye yardımcı olmakta, bireyin başkalarından ne beklemesi gerektiğini ve kendisinden ne beklendiğini bilmesini sağlamaktadır.
- Ayrıca, bireyin doğru ve yanlışı, haklı ve haksızı, hoşça giden ve gitmeyeni, ahlâkî ve ahlâkî olmayanı ayırt etmesini sağlar.

- Toplumdaki beklentilerin de ışığında bir insanın değerlerini keşfetmek için **davranışını incelemek gerekir.**

- Öğretme-öğrenme sürecinde ebeler öğrencilerinin **kendi değer ve inançlarının** farkına varacak, eğitimleri sırasında temel **bireysel ve mesleki** değerleri kazanacak şekilde yapılandırılması çok önemlidir.
- Bu yapılandırma, deontolojik bir bilinçle yetişen ebelerin topluma kazandırılmasına olanak tanıyacaktır

“Profesyonel Değerler” ebelik uygulamaları için temel oluşturur

- Etik eyleme, sorun/ikilemlerin çözümlüne ve ebeinin birey, toplum, diğer sağlık disiplini üyeleri ve meslektaşları ile etkileşimine rehberlik eder.
- Ebeler güçlü profesyonel değerlere sahip olmalıdır.

Ebelik öğrencileri;

- Kişisel ve kültürel/sosyal değerlerin farkına varmalı, mesleki değer sistemini anlamalı, bu değer sistemleri arasındaki ilişkiyi kavramalıdır.

Değerlerin oluşumu ve profesyonel değerlerin şekillenmesi;

- Temel ebelik eğitimi ve hizmetin sunulduğu alanlar, meslek kuruluşlarının işbirliğini gerektirir.
- Profesyonel değerlerin gelişimi **formal eğitim** programlarında başlar.
- Ebelik programına değerleri ile gelen öğrenciler eğitim süresi boyunca değerleri kazanır.

Değer temelli eğitim

- Profesyonel değerlerin gelişimi için sistematik ve kapsamlı bir çaba olarak tanımlanır.
- Ebe olmak için öğrenimine devam eden öğrenci, **sosyalleşme** sürecinin **basit beceriler kazanma olduğu düşünülmemeli**,
- Mesleğin doğasının, bir epistemoloji (bilginin felsefesi) ve **değerler dizisini içerdiği** bilinmelidir.
- Değer temelli ebelik eğitimi öğrencilerin ahlaki ve kişilik gelişimini destekler.

Değer temelli eğitim

- Öğrencilere değerlerin açıklanması sağlar ve değerleri dikkate alarak karar vermede **beceri, tutum ve davranış** kazandırır.
- Değerler eğitimi; değer, açıklık getirme, yargı, karar ve eylem gibi birçok karmaşık öğenin bütünleştirilmesidir.

Mesleki deęerlerimiz

- Yararlılık
- Alturizm
- Eşitlik
- İnsan onuruna saygı
- Adalet
- Doğruluk
- Bütünlük
- Otonomi
- Estetik

Temel Profesyonel Değerler

- **İnsanın saygınlığı:** Bireylerin doğasında var olan/ doğal değerliliği, eşsizliği, yeganeliği ve bütünlüğüne saygıyı kapsar.
- **Bütünlük:** Etik kod ve kabul edilmiş uygulama rehberlerine göre eylemde bulunma “Ebelik Felsefesinin” üzerine temellendiği **hümanizm ve holismi kapsar.**

Temel Profesyonel Değerler

- **Otonomi:** Kendisi ve diğerlerinin özdenetim hakkına inanmayı kapsar.
- **Altruizm:** Başkalarının sağlığı / iyiliği / mutluluğu ile ilgilenmeyi kapsar
- **Sosyal adalet:** Ahlaki, yasal ve humanistik ilkeleri onaylamayı ve uygulamayı kapsar.

Temel Profesyonel Değerler

- **Eşitlik:** Aynı haklara, statüye sahip olmayı kapsar.
- **Estetik:** Nesnelerin, olayların ve kişilerin niteliği ile doyum sağlamayı kapsar.

Değerler öğretimi için 6 önemli yaklaşım

- değerlerin açıklanması
- değerlerin tekrarlanması
- düşünme
- bilişsel ahlaki gelişim
- değerlerin analizi
- sosyal değerler için rol oynama yöntemi kullanma

Değerlerin gelişimi; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alanları içerir

- Ebelik eğitiminde, bilişsel ve psikomotor alanların gelişimi ile ilgili çok fazla çalışma vardır, ancak duyuşsal alandaki gelişim, özellikle profesyonel değerlerin gelişiminin de olması gerekir.

Değer gelişimine ilişkin önermeler

- Değer oluşumu zaman içinde gelişen bir süreçtir.
- Profesyonel değerlerin gelişimini kolaylaştıran ya da engelleyen aşamalar vardır.
- **Hazır oluşluk ve hedeflenmiş deneyimler** değer gelişiminde önemli faktörlerdir.

Değer Açıklaştırma

- **Değer açıklaştırma**; öğrencilerin rasyonel düşünme ve duygularını gözden geçirme ile kendi değerlerinin farkında olmalarını, böylece karar verme sürecinde kendi değerlerinden yararlanmalarını sağlar.
- Bu yaklaşım, kişisel değerleri açıklama ve belirlemede öğrencilere yardım etmeyi, öğrencilerin inançlarını, tutumlarını, değerlerini incelemeyi ve değerleri hakkında düşünmelerini sağlamayı amaçlar.

Değer Açıklaştırma

- Kişinin kendi hayatını nasıl yaşayacağı, seçimlerinde ve kararlarında nasıl davranacağını belirlemesi için **öncelikle kendi değerlerini açıklığa** kavuşturması gerekmektedir.
- Değer açıklaştırma yaklaşımı; bireylerin kendi değerlerini açıkça bilmediğini varsaymaktadır.

Değer Açıklaştırma

- Değer açıklaştırma; çeşitli sorular ile kişilerin kendi cevaplarını ve ilgi alanlarını bulmasına yardımcı olan dinamik bir süreçtir.
- Bu süreçte, doğru olan kural ya da davranışların aktarılması değil, **kişinin kendi değerlerini keşfetmesi** vardır.

Değer Açıklaştırma

- Bu süreç kişinin **söylediği ve yaptığı arasındaki** boşluğun giderilmesini sağlamaktadır.
- Aynı zamanda, bu yaklaşım bireylerin süreç içerisinde bilinç, empati, sorumluluk gibi olumlu özellikler kazanmasına katkı sağlar.
- Bireylerde eleştirel düşünme becerisinin gelişmesine, bireylerin birbirlerini dinleyerek saygı ve hoşgörüyü öğrenmelerine yardımcı olur.

Değer Açıklaştırma

- Farklı fikirlerin ortaya çıkmasını sağlarken bireylerin değerlerinin takdir edilmesine izin verir.
- Değer açıklaştırma, sadece kişisel gelişim ve iyilik için değil aynı zamanda da diğerleri ile etkileşimler için önemlidir.
- Değer açıklaştırma negatif düşünceleri ve uyumsuz inançları vurgulama, tanımlama ve değiştirme prosedürünü içeren davranışsal kavramdır.

Bakım ve Değerler

- Bakım, hastanın değerleri ve beklentileri ile ebenin kendi profesyonel değer ve ödevlerinin bütünleştii bir süreçtir.
- Bakım esnasında yaşanan çatışmalar ise etik ikilemleri oluşturmaktadır.
- Bu süreçte, farklı kişiler arasında karşıt fikirlere sahip olan ya da kişiler arasında hassas insan ilişkileri olabilir.

Bakım ve Değerler

- Ebenin bireysel değerleri ise bu etik ikilemlerin farkedilebilmesini ve çözülebilmesi sürecini etkilemektedir.
- Bu nedenle ebelerin kendi değerlerinin farkında olması ve bunların insan davranışlarını nasıl etkilediğini bilmesi, bireylere duyarlı bir bakım vermesine yardımcı olacaktır.

- Ebelikte meslek değerlerinin, etik kodların bilinmesi ebelik bakım ve uygulamalarının daha nitelikli olmasına, böylelikle ebelik mesleğinin toplum içerisinde statüsünün yükselmesine neden olacaktır.

- Meslek etiğinin ebelik meslek üyelerince bilinmesinin mesleğe şunları kazandıracakı düşünölmektedir:
 - Kendisinin özdenetimiyle uluslar arası standartlara uygunluk sağlar.
 - Mesleksel kimliğı geliştirir.
 - Ebeleri ve bakım verdikleri bireyleri korur.
 - Ebelerin mesleksel gelişmesini ve toplum tarafından kabul görmesini sağlar.

EBELİKTE PROFESYONELLİK

“Mesleki Değerler” üzerine temellenmiştir.